

Oszdtalyozás

Tárgy

9.439

"1918/1959"

Személy

Helyszám

## Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Érdekeségek, apróságok

## A NAGY NAPOKBÓL

Népszabadság  
1959. IV. 21.

Sokat mondanak el a negyven évvel ezelőtti dicső napok történetéről a korabeli tudósítások, hírek. E tudósításokból kötöttünk egy kicsi csokrot.

A Népszava március 19-i száma közölte a budapesti rendőrszemélyzet szakszervezetének és a magyar csendőrségnek az alábbiakban kivonatossan ismertefelt felhívását:

„Proletár Testvérek! Még nem volt proletárdiktatúra, még nem volt meg a munkások, katonák és a földműves szegények tanácsának köztársasága Magyarországon; még választási előkészületekről volt csak szó, de a budapesti rendőrök szakszervezete és a csendőrség már egy héttel ezelőtt a proletárdiktatúrát készítette elő. Rendőr és csendőr proletár a proletárdiktatúra tántoríthatatlan katonái. Nem rendőröknek, nem csendőröknek hívjuk őket ezután, mert ez a rendőrség és csendőrség nem a kapitalizmus kész szolgálja már többé, testben, lélekben megújodott. A proletárdiktatúra kiküldtása napjától a rendőr, a csendőr »Vörösgárdista«-vá lett!”

A burzsoázia, a földesurak és a katonák megpróbálták vagyoniukat elrejtetni, az általuk várt jobb időkre átmenteni. Erről szól a vidéki sajtóosztály egyik aprilisi jelentése:

„Gróf Esterházy Miklós frankói kastélyában a központból kiküldött dr. Kenczler Hugó műzeumi őr vezetése alatt működő leltározó bizottság tudomást szerzett arról, hogy a kastélyban óriási becsű műkincsek vannak befalazva. Kibontották a falakat és ládákban rengeteg értékű arany és ezüst tálakat és serlegeket találtak, többek közt egy drágakövel kirakott félemler nagyságú Mátyás korabeli serleget.”

Erzsébetfalva, a mai XX. kerület, direktórium a május 1-én elhatározta, hogy városukat Leninről nevezik el. Kilenc nap múlva, május 9-én már meg is érkezett a belügyi népbizottság válasza:

„Erzsébetfalva városnak jövő évi május hó 1-én megtartott népgyűlésén egyhangúlag hozott azt a határozatát, melylyel kimondotta, hogy eddigi elnevezése helyett a város nevét »Lenin város«-ra változtatja, jóváhagyólag tudomásul vettem.

Ezen elhatározásomat az illetékes tényezőkkel egyidejűleg közöltem.”

Az idegen rablók támadása után rohamosan épült, szerveződött a vöröshadsereg. Az új armádiába azonban nem kerültek be a 18 évnél fiatalabbak és az 50 évnél idősebbek. A harcból pedig ők is részt kértek. Erről szól az alábbi levél a Népszavában és a távirat a hadügyi népbizottsághoz:

„Jelentkeztem a harctérre, Landler elvtárs csapatába be is voltam osztva, de aztán hazaküldtek, mert öreg vagyok. Ragaszkodom hozzá, hogy tessék felvenni a jelentkezőt, ha elmúlt is 50 éves. Most tudjuk, miért kell harcolnunk, nem úgy, mint 14-ben. Tessék ezt a hadügyi népbiztos elvtársak tudomására hozni, én soká nem akarok várni. Elvtársi üdvözléssel: Perényi János, északi főmehely.”

„Rosszul esik, hogy a szovjet kormány nem méltat bennünket arra, hogy az idősebb évfolya-

## A PÖRÖLY LECSAPOTT



Karikatúra az aranyborjú pusztulásáról a Mátyás diákban.

mot felszólítsa hazánk és a nemzet elv védelmére. Szeretnénk egy különítményt képezni. Bennünk nem csalódnak. Fegyverforgatáshoz értünk. Mindenre készen állunk. Azonnal parancsot kérünk az indulásra. Kismartoni Katonai Főreáliskola III. éves növendékei.”

A Vörös Ujság június 12-én ad hírt arról, hogy a Moszkvából visszatért Szamuely Tibor friss, szovjet filmeket hozott magával:

„A filmek a diadalmas orosz bolsevizmust mutatják be színes és megkapó részletekben. A proletárság felszabadításért harcba szálló hadsereg impozáns tömegei elevenednek meg előttünk: katonák fogadalomtétel, a tökéletesen felszerelt csapatok frontra vonulása, a bolsevizmus kievi szabadsághőseinek komor és megható temetési menete, az orosz déli front érdekese eseményei. Ez a néhány kiragadott részlet az orosz filmek tartalmából.”

A legnagyobb feladatok, s személyek idején sem feledkeztek meg az emberek kisebb problémáiról a Tanácsköztársaság vezetői. Erről ad bizonyosságot az alábbi dokumentum:

„Egy idevonatkozó előző átiratomban értesítettem a t. Népbizottságot, hogy Szinyei Merse Pál, a kiváló magyar festőművész nagy betegen fekszik Bálvány u. 16. szám alatt levő lakásán, s orvosi rendelés alapján fokozott ellátásra van szüksége. E megkeresésemre a t. Népbizottság azonnal intézkedett Szinyei Merse Pál részére többféle elsőrangú élelmicikk kitalványozása iránt. Ezeknek egy része azóta elfogyott, s Szinyei Merse Pál részére van megint szükség. Kérem, ennélfogva a t. Népbizottságot, hogy a zsrírból 12 kilogrammot, burgonyából pedig 1 mázsát igen sürgősen kitalványozni, illetőleg erre az illetékes szövet utasítani sziveskedjék.